

«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИИ

2014 сыл Атырдыах ыйын 20 күнэ Сэрэдэ № 113-114 (10170)

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастыг хаһыата»

БЭҕЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын мунһабыттан бэлиэтээһиннэр

Ыксаллаах быһыы-майгы отделын начальнига Т.Е. Охлопков иһитиннэрбитинэн Көбөкөнтөн 4 км ыраах сиргэ ойуур баһаара буолбут, 100 га сир умайбыт. Манна 31 киһи, 3 трактор, 2 УАЗ массына, 1 баһаарынай массына үлэлиллэр. Биричиинэтэ киһи умаппыт буолуон сөп диэн сабадалыыллар. Маны таһынан Бөтүг территориятыгар кыра умайы тахсыбыт.

Ис дьыала отделын начальнига А.А. Стручков иһитиннэрбитинэн Дьокуускай – Нам суолун 62 км (I Хомустаах уонна Партизан икки ардыгар) киһи өлүүлээх суол быһылаана тахсыбыт. Улуус баһылыга А.П. Атласов суол быһылаана тахсыбыт эмискэ эргийиһээх суолга хас да быһылаан буолбутунан, бу суолу көнөртөрөргө программа киллэртэрэн үлэлэргэ эттэ. Кыраныссаага посква дьуһуурустубаа Хатырык, Искра нэһиликтэрин дьаһалтала тахсыбатахтар. Бу пост баһаары, көлөппүнэни, урууну о.д.а. буруйдары утары үлэлииргэ анаан тэриллит.

ТХУ начальнига Е.Е. Гоголев иһитиннэрбитинэн атырдыах ыйын 18 күнүн тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын онорон таһаарааччылар ортолоругар ытыллыбыт конкурс түмүктэнэр. 1991 тонна үүт ыаммыт, цельномолочная бородууксуйа 458 тонна, 200 тонна ары бэлэмнэммит. Хортуопсуй 91%, оҕуруот аһа 80% толоруллубуттар.

„Намкоммунтеплоэнерго“ ОАО генеральной директора Н.В. Игнатев иһитиннэрбитинэн 34 объект лицензията ылыллыбыт, Үөдэй оскуолата, Хамажатта котельная хаалбыттар. Арбын, Фрунзе, Көбөкөн ититэр ситимнэрэ оҕоһулан бүппүт, салгы итиини холбуурга нэһилиэнньэ үлэлэһиэн наада. Арбынга, Көбөкөнгө 17 ыал субсидиялаах. Ититэр системалары ыраастааһынга тэрилтэлэр сайаапкаларын биэрэн испэт буоланнар, үлэ барбат.

Үөрэх управлениетын начальнига О.Н. Протопопов иһитиннэрбитинэн 18 оскуола, 18 детсад, 1 эбии үөрэхтээһин тэрилтэтэ приемкаламмыттар. 8 оскуола баһаарынай сигнализацияларын харчытын төлүү иликтэринэн приемкалана илик. Маны таһынан 14 детсад, 3 эбии үөрэхтээһин тэрилтэтэ приемкалана илик. Быйыл

Тыа сиригэр - дохуоттаах үлэни

КУКУРУЗАҒА УУ ЫСТАРЫЛЛАР

Нам улууһа кутталлаах (рискованнай) сир оҕоруутун зонатыгар кириэр, онон ирбэт тон ирэрбиттэн эрэ оппунт-мастыт үүнэр. Түһэр сийкипит иэнэ Сахаара кумах куйаар саҕа кээмэйдээх буолар, ол иһин биһиэхэ булгуччу уу ыстарар системалар наадалар. Сүөһү аһылыгын бөлэмнир базаны ханатар сыаллаах Модут нэһилиэгэр тыа хаһаайыстыбатын инвестпрограмматыгар кириэн 120 гаалаах баһынааҕа 4,5 км уһуннаах итальянскэй 6 уу ыһар система үлэҕэ кирирдэ. Уу хайдах ыһарын оператор бэйэтэ тэнгэнэн биэрэр, барыта стандарка эппииттир. Суданскэй от, кукуруза курдук культуралары ыһан былаан бы-

һытынан 1 гааттан 80 тонна кукуруза ылыллыахтаах. Сайдыйга тиздэр биер сүрүн хайысхалаах бу бырайыак Саха сиригэр бастакы буолар. Ол курдук, улахан күүстээх программалар үлэҕэ кириэн эрэллэр. Манньк үлэ барарыттан бэйэ онорон таһаары табаара элбиер. Модут нэһилиэгин баһылыга Григорий Никитич Шамаев: «Биһиги быйыл 10 гааҕа боруобаҕа диэн кукуруза ыстыбыт. Тыа хаһаайыстыбатын министерствота

һытар политикатыгар сөп түбэһиннэрэн баһынабытыгар уу ыһар система таньыллан бүттэ, билигин боруобалыыр тэрэһингэ сылдыабыт. Ол курдук, 6 система уу ыһан бэрэбиэркэлэнэ турар. Инникитин барыта этэнгэ ааһыа диэн эрэллээхпит уонна бэйэбит улахан үлэҕэ бэлэммит. Түгэнинэн туһанан бу үлэни ытыгыга көмөлөспүт дьонго махталбын тизрдэбин». **Ньургуйаана КИРИЛЛИНА**

ЫЙЫТ-ХОРУЙДУУБУТ

Тел: 41-3-32, 41-4-96
К.Я. Сивцева, Нам с. олохтооҕо:
-Баанньыкпыт солуокка бэриллит, онно сотору кэминэн суутунан былдыаары гыммыттар диэн сурах баар. Баанньыгы ким, кимиэхэ, хаһан солуок биэрбит

Оттооһун – 2014

Улуустаағы тыа хаһаайыстыбатын управлениета атырдыах ыйын 18 күнүнэҕи оперативнай иһитиннэриитинэн улуус үрдүнэн – барыта 24395 га сир охсуллубуттан 2516 тонна от бэлэмнэнэн былаан 68% тэнгэспит. Нэһиликтэр былааннарын туолуута: Үөдэй 76,8%, I Хомустаах 64,5%, Партизан 62,9%, Никольскэй 77,3%, Хамажатта 68,9%, Хатын-Ары 80%, Бөтүг 77,8%, Модут 85,2%, Хатырык 75%, Маймаа 77,9%, Түбө 89,2%, Арбын 67%, Көбөкөн 91,6%, Фрунзе 109,2%, 2 Хомустаах 63,7%, Искра 72,7%, Таастаах 56%, Салбаг 91,1% уонна Ленскэй 98,1% былааннарын толорбуттар. Мантан көрдөххө, сорох нэһиликтэр оттоон бүтөллөрө чугаһабыт эбит. Сорох нэһиликтэр бүтүөхтэрэ өссө да ыраах курдук. Фрунзе нэһилиэгэ былаанын толорон эбии оттуу сылдыаллар. Уопсай улуус ТХПК-ларын былааннарыттан 49,7% буолбут. 2087 га сир охсуллубуттан 2488 тонна от кыстыкка бэлэмнэммит. Баһынай хаһаайыстыбалар былааннарыттан

тий уонна кырдык былдыанаары гыммыт дуо? **А.Г. Новгородов, «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга:** -2011 с. ахсынныга «Намстрой» МУП СМУ тэрилтэ «Алмазэргинбаантан» 5 мөл. солк. кредит ылбыт. Онно баанньык дьиэтин «Ленскэй нэһилиэк» МТ дьаһалтата солуок биэрбит. «Намстрой» МУП СМУ иһин сороҕун төлөөн билигин сүрүн иһэ 707 тыһ. солк. хаалла. Бу иһин 2014 с. устата төлөөбөтөх.

ТӨҥӨ-ХАЧЧА БУОЛЛА?

77,1%-нын оттообуттар. 7345 га сир охсуллубут, 8736 тонна от кэбиһиллибит уонна рулоннамыт. Кэтэх хаһаайыстыбалаах дьон сирдэригиттэн 14963 га охсуллубут, 13936 тонна оту кыстыкка бэлэмнэммиттэр. Бу курдук халлааммыт өссө ту-

Ол пеняланан, неустойката аабыллан 1 мөл. 190 тыһ. солк. буолбут. Төлөөбөтөҕүн иһин «Алмазэргинбаан» суукка биэрбит. Онно сууг уурааҕа күүһүгэр кирирдэһинэ, баанньыкпыт атыгыга тахсар кутталланна. Баанньыкпыт социальной объект буоларын быһытынан нэһилиэнньэҕэ олус наадалаах. «Намстрой» МУП СМУ иһин төлөөрү атын киниэхэ иэстээх тэрилтэлэртэн иһин хомуйа сылдыар. **Бэлэмнээтэ В. РЫКУНОВА**

ра түһэрэ буоллар от үлэтигэр мэйһидэри таһаарыа суоҕа этэ. Быйыл халлааммыт туран үчүгэй хаачыстыбалаах оту бэлэмнэннибит. Онно кыстыгы сүөһүлэр этэнгэ туоруохтара дии саныыбыт. **С. АРГУНОВ**

үөрэххэ киири баала үрдүгүнэн оҕолор үрдүк үөрэххэ киири лэртэ мөлтөх. 3 целевой миэстэ туһаныллыбакка хаалбыт. Россиятаағы „Сыл учуутала“ конкурс кыттыылаахтара СР үөрэҕин министрин С.С. Татаринованы кытта көрсүбүттэр. VI-с ооньууларга оскуолаларга, детсадтарга сакаастаммыт иһиттэр саҕа кэлэннэр түнгэтиллиэхтэрэ. * * *

„Эрэл“ ТХПК директора Нь.Ф. Гуляев иһитиннэрбитинэн социальной аһылыкка 4 оскуоланы кытта эрдэттэн кэпсэти барбыт, 3 оскуола сөбүлэспит. * * *

„Ленскэй нэһилиэк“ МТ баһылыга А.Г. Новгородов иһитиннэрбитинэн фекальной ууну сүөкүүр сиргэ тийэргэ 1 км 200 м уһуннаах суолу ким да оҕорбот, ардах түһэн суол алдыаннаһына массыналар анал сиргэ тийбэккэ эрэ фекальной ууну чугас куталлар. Онно бу суолу онорторуохха наада диэн эттэ. * * *

Культура управлениетын начальнига И.С. Новиков иһитиннэрбитинэн VI-с ооньууларга кыттыбыт балнай үңкүү ансамблын 12 оҕото культуру министристэтин тутевкатынан „Океан“ лааҕырга сынньана бараллар. * * *

Улуус баһылыга А.П. Атласов бу нэдиэлэҕэ тутуу салаатыгар аналлаах улахан мунһах буоларын иһитиннэрдэ. **Бэлиэтэнэ В. РЫКУНОВА**

Киһи – киһиэхэ

«МАЯКТАРГА» МАХТАНАБЫН

Мин Граф Биэрэгин «Маяк» лодочнай станция үлэһиттэригэр махталбын тизрдэбин. Сайыны быһа киһилэр өгөлөрүнэн элбэх киһи туһанар. Ордук Кэбээйи оройуонун нэһиликтэртэ: Сиигтэ, Куокуй, Сангаар. Мин атырдыах ыйын 7 күнүгэр мотуорунан айаннаан кэлэн баран таһаарыппын, харабыл Спартак Солдатов диэн уол ылан уурбут. Дьон оҕолоругар ыһыпыт астары: огурусу, помидор, сүөгэй, бэрэски. Туох да көбүрээбэтэх. Чиһинэйэ суох дьон эбиттэрэ буоллар, ылан үллэстэн сиэн да кэбистэхтэринэ көнүлэ буоллаҕа дии. Ону үчүгэй баһытык ылан уурбут. 9-с чыһылааҕа кэлэн сүтүкпүн булан, оҕолорго баһылыкаларын биэрэн, устуһуон оҕолор дойдуларын аһын аһаан, үөрөн-көтөн, бары да бу чиһинэй, кыһамнылаах үлэһиккэ махтанабыт. «Маяк» лодочнай станция бары үлэһиттэригэр үлэлэригэр ситиһини, өссө да дьон махтаһын ыла турдуннар диэн баҕа санаабын тизрдэбин. **М.Г. ИВАНОВА, Кэбээйи, Сиигтэ**

**Биһиги Егор Борисовка
куоластыбыт. Тоҕо?**
*Сарсынны күнү эрэллээх
бигэ олохпутун тустуруун
иһин!*
*Сахабыт сирин сайдыыты-
гар дьонун программалаабын
иһин!*
*Дьон-сэргэ кэскилин
туруулаһар кыахтаабын
иһин!*
*Киин былаастан куустээх
өйөбүллээбин, элбэҕи айар-ту-
тар бигэ тирэхтээбин иһин!*
*Өр сыллар усталарыгар са-
табыллаах салайааччы буола-
рын бигэргэтипит иһин!*
*Сахам сирин дьонугар –
байылыат олоҕу!*

**2014 сыл балаҕан ыйын 14
күнүгэр бука бары – быыбарга!**

ЕГОР БОРИСОВ ИНИКИ КҮӨНҮГЭ ТУТАР БИЭС ХАЙЫСХАТА

1. Бар дьон олоҕун-дьаһаҕын тупсарыы. Хас биридди дьиэ кэргэни тупсабай, аныгы дьиэнэн хааччыйы.

Өрөспүүбүлүкэни туруктаах энергетиканан хааччыйар сыалтан ГРЭС-2 тутуутун бүтэриэхпит. Энергоресурсалары кэмчилээһингэ үлэ салгы ытыллыа. Олох-дьаһах өгөтүн төлөбүрүгэр дьонго үбү-харчыны кэмчилик кыаҕы биэриэхпит. Олох-дьаһах коммунальнай хаһаайыстыбатын бэрээдэктиэхпит, чуолаан Алдан, Булун, Уус-Дьааны оройуоннарыгар. Тья сиригэр киин ититэр ситимгэ 4000 дьиэни холботтороохпут. Улуулар кииннэригэр уунан хааччыйы ситимин сагалыы таһаарыт. Дьоккуускайга сана водозабору тутуохпут.

Сылын аайы олорор дьиэни тутуу кээмэйин икки бүк үрдэттиэхпит. Эдэр ыалга уонна кыра дохоттооха дьонго дьиэ сыаната тоҕоостоох буолуутун ситиһиэхпит. Төрөппүттэрин көрүүтэ суох хаалбыт оҕолору уонна тулаайахтары барыларын олорор дьиэнэн хааччыйабыт. Хаарбах дьыллэри, бастакы уочарат, Дьоккуускайга, Нерюн-грига, Ленскэйгэ, Алдан, Томпо, Өлүөхүмэ оройуоннарыгар, Ньурба уонна Нам улуустарыгар көтүрүөхпүт.

Хас биридди оҕону оҕо уһууаанынан хааччыйабыт. Сылын аайы 10-тан итэҕэһэ суох оскуоланы үлэҕэ киллэрэри ситиһиэхпит.

Айылдыны харыстааһын туһунан өйдөтөр үлэни киэҥник бытан, тэрилтэлэр айылдыа дьайыыларын норуот хонтуруолдууругар көмөнү оноруохпут уонна СР Экологической фондатын тэрийиэхпит.

2. Республика хас биридди олохтообун эт-хаан уонна духуобунай өттүнөн сайдар кыахтарын кэнэти.

Доруобуйа харыстабылын ситимин кадровай састаабын уонна материалнай-техникескэй базатын санардыабыт. Медицинскэй үлэһиттэргэ социальнай төлөбүрдэри үрдэттиэхпит.

Дьоккуускайга Перинатальнай, Онкологической уонна Кардиологической кииннэри, 2-с уонна 3-с нүөмүрдээх балыһалары, оройуоннарга 7 сана клиниканы уонна 100 фельдшерскэй-акушерскэй пууннары тутан үлэҕэ киллэриэхпит. Өрөспүүбүлүкэ хотугу өттүгэр арктической санитарнай авиацияны сайыннарар сорок турар. Сылын аайы ытыллар диспансеризацияны сагардан олохтоохпут. Оҕо төрөөһүнэ элбиригэр уонна өлүү аҕыйаарыгар бары усулуобуйаны тэрийиэхпит. Өрөспүүбүлүкэ нэһилиэнньэтин ахсаана 1 мөлүйүөн киһиэхэ дьири тийэрин ситиһиэхпит.

Арыгылааһыны уонна наркоманияны утары охсуһууну салгы ытытар, маассабай спорду сайыннарар, чөл олоҕу — ордук ыччат ортоугар — муода онорор соруугу туруорунабыт. Өрөспүүбүлүкэ бары норуоттарын культурнай нэһилиэстибэлэрин энчирэппэккэ салгы сайыннарыабыт. Науканы, искусствону өйүүргэ салгы үлэлиэхпит.

3. Саха сирин олохтоохторун уйгуларын үрдэтии, дьадайыны суох оноруу.

Дьонун хамнастаах үлэ сана миэстэлэрин үөскэтэр туһугар инвестиция кириитин үрдэтэр усулуобуйаны оноруохпут, аччыгы уонна орто бизнэһи өйөөһүнү, квалификациялаах кадрдары бөлөмнээһини түргэтэтиигэ улахан болҕомто уурулуоҕа.

Үлэ миэстэтин махтиэлээһин, бастатан туран, Саха Өрөспүүбүлүкэтин олохтоохторугар туһуланна. Миграннар сокуонна суох Саха сиригэр кэлиилэрин тохтотуохпут. Сэри уонна үлэ бэтэрээннэрин олохторун таһымын дьонуннаахтык хааччыйыыга салгы көдүүстээх үлэ ытыттылла.

4. Өрөспүүбүлүкэ олохтоохторугар — үчүгэй суолу-иһи, сибээс уонна транспорт өгөтүн!

Суол муниципальнай фондальарын тэрийэн туран, массыына суолларын тутууну уонна сагардыыны түргэтэтэр сорок турар. 2018 сылга дьири «Амма»,

«Халыма», «Кэбээйи», онтон 2020 сылга дьири «Лена» (Улахан Невер-Дьоккуускай), «Бүлүү» уонна «Дьааны» суоллары сагардан оноруохпут. Өрөспүүбүлүкэ иһигэр авиациянан көтүү сыанатын чэпчэтиигэ, салгы уонна өрүс флоттарын тупсарыыга үлэни күүскэ ытыабыт.

Өрөспүүбүлүкэ бары олохтоохторугар, сибээс хаачыстыба оҕөтүн тириэрдиини хааччыйабыт. Сотовай телефону уонна түргэн интернетти киллэриэхпит.

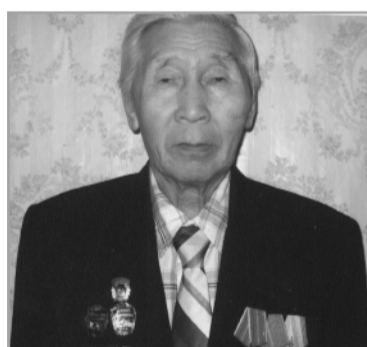
5. Тья сирин олорорго уонна үлэлииргэ кэрэхсэбиллээх онорорго. Сагалы тыыннаах тья сирин туһугар!

Биэс сылтан итэҕэһэ суох үлэлииргэ контрактты түһэрсэн, хас бириддиэригэр бюджеттан көмө көрөн туран, сылын ахсын тья сиригэр тыһыынча эдэр специалиһы ытыгы үгэскэ кубулуйуу.

Тья хаһаайыстыбатын бордодуксуйатын онорон таһаарытын күрөстэһэр таһымна тиэрдиэхпит. Тья хаһаайыстыбатын табаары онорон таһаарааччыларын судаарыстыба өттүттэн өйөөһүнү улаатыннарыабыт. Тья сирин-уотун уматык-оҕунуох матырыяалларын хааччыйар Схеманы олохтоох киллэриэхпит. Сылын аайы агропромышленнай комплекс 100-тэн итэҕэһэ суох производственной объектын үлэҕэ киллэрэри ситиһиэргэ. 2018 сылга тья хаһаайыстыбатын бордодуксуйатын валовой объемун 1,3 төгүл уонна Саха сиригэр оҕоһулар үүт, эт, сыммыт, хортоспуй өлүүтүн исырынакка 60 бырыһаанга тириэрдэтиэхпит.

Тья сиригэр инники өттүгэр ытыллар уларытыыларга, быраап өттүнөн төрүт быһыытынан, «Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр тья хаһаайыстыбатын туһунан» сокуону ылынарбыт кэм-кэрдиис ирдэбилэ. Олохтоох бэйэни салайыныыга эбии боломуочуйаны киллэрэн туран үбүнэн хааччыйы.

Саха сирин дьонугар — байылыат олоҕу!

Михаил Оконешников, Нам улуунун бочуоттаах олохтооҕо, «Дружба» уордьан кавалера:
- Егор Афанасьевич өр сылларга республиканы салайсан, салайан кэлбит киһи буоларын быһыытынан Ил Дархан дуо-

Любовь Маркова, Нам улуунун дьахталларын Сэбиэтин уонна чөл олох обществотын председатели:

- Буолаары турар улахан суолталаах быыбарга Нам улуунун дьахталларын сэбиэтэ Егор Борисов кандидатураны өйүүр үлэни күүскэ ытытабыт.

Егор Афанасьевич өр сылларга Саха республикатын правительствотын председателинэн уонна президенинэн таһаарылаахтык үлэлээн, Россия Федерациятын таһымгар улахан политик быһыытынан биллэн, федеральнай былаан кытта сөптөөх сыһааннаһыны олохтоон, Саха сирэ сайдарыгар, нэһилиэнньэ олоҕо тупсарыгар сүнгэн үлэни ытытты, ытыта да турдаҕа. Онон саҕалаабыт үлэтин тиһэҕэр дьири тиэрдэригэр күүс-көмө буолуоҕун диин Нам улуунун дьахталларын сэбиэтин аатыттан барыгытын ыгырабын.

Егор Афанасьевич республика салайааччытын быһыытынан сүүрүн болҕомтоно тья сирин нэһилиэнньэтин олоҕун тупсарыыга, ас-үөл бордодуксуйатын онорууну баһылааһынга, дьон доруобуйатын тупсарыы-

һунаһыгар кини үлэлиэн наада. Тоҕо диэтэххэ, республика сайдыытыгар ыһпыт үлэтин, былаанын өрүс ортоугар хааллара сатамат. Тья хаһаайыстыбатын сайыннарыыга ылыммыт былаанын, социальной тутууларга бырайыактарын барытын тиһэҕэр дьири тиэрдиэн, олоххо киллэриэн наада. Онорбут былаанын кини эрэ ситиһиэ. Федераллары кытта үчүгэй сыһаанна кириэн, барытын төрдүттэн быһаарсар кыахтаах.

Нам улуунун ытык-мааны олохтоохторо Егор Афанасьевич кандидатураны өйүүхтэрэ диин эрдэбин. Мин бири бэйэм республикам сайдарын, ыччаттарым этэнгэ ололорлорун туһугар куолаһын киниэхэ биэрэбин!

га, арыгыны сатала суох иһиигэ хааччахтааһыны киллэрэн кыра омок эстибэт суолун тобулан сөптөөх үлэни ытытты.

Нам улуунугар республика норуоттарын VI ооньуулары ситиһилээхтик ытыллыыта олохтоох уонна республика салалтата бири ситимнээхтик үлэлэбиттэрин үтүө туоһута буолар.

Сахам сирин дьон, ыһыллыбакка, норуоттан тахсыбыт эрэнэр лидербит Егор Афанасьевич кандидатураны өйөөн, бары бири киһи курдук кини туһугар куолаһытын биэриэбит диин ыгырабын!

Саха Республикатын Ил Дарханын дуоһунаһыгар кандидат Е.А. Борисов быыбардыр фондатыттан төлөннө

Отуу уота

Атырдык ыйын 15 күнүгэр «Отуу уота» литературнай түмсүү Сизэникэйгэ «Айылдалыын алтынан» диэн И.Д. Винокуров – Чабылдан төрөөбүтэ 100 сылынан уонна Намтан айар куттаах сэттэ кинини Саха сириин суруйааччыларын сойуустарыгар чилиэннинэн киллэрбит СР Суруйааччыларын сойууһун бэрэссэдээтэлэ, Саха народнай поэта И.В. Мигалкин 60 сааһын туолбут үбүлүйүнэн көрсүһүү биэчэрин

тэрийэн ыыттылар. Ол курдук, тэрээһин сагаланыыта саха нуруотун сизэринэн Айыыларга сүгүрүйэн сиэри-туому Ленскэй нэһилиэк бэтэрээннэрин бэрэссэдээтэлэ Колесов В.А. толордо. Бу тэрээһингэ ыңырыылаах ыалдьыттарынан саха народнай поэта Иван Мигалкин, Россия журналистарын сойууһун чилиэнэ, фотохудожник, кинигэ таһаарааччы Александр Бурцев – Салжааһын, Саха народнай суруйааччыта И.М. Гоголев

– Кындыл сизэн быраата, нуруот маастара, Саха сириин суруйааччыларын сойууһун чилиэнэ, поэт, «Отуу уота» литературнай түмсүү түөскэ анньыллар бэлиэтин тупсаран онорбут Александр Гоголев – Сатал, Саха сириин суруйааччыларын сойууһун чилиэнэ, поэт Егор Старостин – Байаантай уонна саха радиотын «Омурданна» диэн бизириитин ыытааччы Борис Гоголев буоллулар. «Отуу уота» литературнай түмсүү

чилиэннэрин уопсай мунһа-быһаарытынан 60 сааһын туолбут уонна Саха народнай поэтын аатын ылбыт Иван Мигалкинга үөрүүлээх быһыыга-майгыга эбэрдэ сургу кытта биир убаһаны бэлэх туттардылар. Ону таһынан, Нам улуухугар культура, литература сайдытыгар күүс-көмө буоларынан «Нам улууһун сайдытыгар кылаатын киллэрбитин иһин» диэн анал бэлиэни «Нам

Саха сириин суруйааччыларын сойууһун бэрэссэдээтэлэ И.В. Мигалкин саха тылын, литературатын уонна саха үтүө дьонун үйэтитигэ бэриллэр В.В. Никифоров – Күлүмнүүр аатынан түөскэ анньыллар үрдүкү бэлиэнэн Евдокия Рыкунованы наһараадалаата. Бу тэрээһингэ улуустаагы библиотека „Айар куттаах Энциэли хочото“ диэн кинигэ быыстапката уонна И.Д. Винокуров олохун, айар үлэтин

СУРУЙААЧЧЫЛЫН КӨРҮСТҮЛЭР

улууһа» МТ баһылыгын А.П. Атласов аатыттан «Отуу уота» литературнай түмсүү салайааччыта Дунаев А.Г. туттарда. Маны сэргэ, айар, суруйар куттаах дьон литературнай түмсүү чилиэннэрэ буолалларын туоһулуур дастабырыанһа уонна түөскэ анньыллар бэлиэ ыланнар үөрүүлэрэ үксээтэ. Литературнай түмсүү үлэтигэр күүс-көмө буолар ыңырыылаах ыалдьыттарыгар ону таһынан, улуустаагы библиотека үлэһитигэр Р.Н. Дьяконоваҕа, Ленскэй нэһилиэк бэтэрээннэрин бэрэссэдээтэлигэр В.А. Колесовка у.д.а. Дунаев А.Г. махтал суруктары туттуртаата.

көрдөрөр матырыйааллар, «Отуу уота» литературнай түмсүү чилиэннэрин аймныылара, хаһыакка суруйуулар көрдөрүүгө турдулар. Көрсүһүү И.Д. Винокуров – Чабылдан төрөөбүтэ 100 сылын уонна «Саха сириин народнай поэта» ааты ылбыт И.В. Мигалкин 60 сааһын туолуугар аһаҕастык буолан мустубут дьон долгуйан туран кинилэр хоһооннорун ааһан, ырыа буолбут хоһооннорун ыллаан бэлэхтэри ыллылар. Бу курдук, кэрэ айылдалаах Сизэникэйгэ айылдалыын алтынан, ирэ-хоро кэпсэтин, үөрөн-көтөн, дуоһуйан тарҕастылар.

С. АРГУНОВ

Информация для читателей

НАПОМИНАНИЕ О СВОЕВРЕМЕННОМ ПРЕДСТАВЛЕНИИ СПРАВОК ОБ УЧЕБЕ ДЕТЕЙ

Получатели трудовой пенсии по старости и по инвалидности, а также пенсии по случаю потери кормильца должны своевременно позаботиться о предоставлении документов, подтверждающих обучение детей.

ГУ-УПФР в Намском улусе (районе) РС(Я) напоминает, что это необходимо для продолжения выплаты пенсии и фиксированного базового размера страховой части трудовой пенсии в повышенном размере.

Пенсия по случаю потери кормильца детям, а также повышенный фиксированный базовый размер страховой части трудовой пенсии по старости и по инвалидности пенсионерам устанавливается, если у них на иждивении находятся нетрудоспособные дети в возрасте до 18 лет или старше этого возраста в случае их обучения по очной форме по основным образовательным программам в организациях, осуществляющих образовательную деятельность, до достижения ребенком 23 лет.

Пенсия по случаю потери кормильца и повышенный размер пенсии выплачивается получателю до достижения иждивенцем возраста 18 лет на основании свидетельства о рождении ребенка. Для продолжения выплаты пенсии по случаю потери кормильца и повышенного размера пенсии после исполнения ребенку 18 лет пенсионеру необходимо подтвердить статус нетрудоспособного иждивенца, который подтверждается справкой об учебе ребенка. При этом не имеет значения тип и вид учебного заведения, в котором обучается ребенок. Это может быть государственное или коммерческое учебное заведение, на платной или бесплатной основе.

В справке об учебе должна содержаться следующая информация:

- Угловой штамп образовательного учреждения, дата и регистрационный номер;
- Фамилия, имя, отчество обучающегося лица (полностью) с указанием даты рождения;
- Наименование образовательного учреждения;
- Обучение по очной форме по основным образовательным программам;
- Срок обучения (начало и окончание);
- Основание выдачи справки (№ и дата приказа о зачислении в образовательное учреждение);
- Печать, подпись руководителя образовательного учреждения или его подразделения, расшифровка подписи (ФИО).

Для установления пенсии по случаю потери кормильца впервые или фиксированного базового размера страховой части трудовой пенсии в повышенном размере с учетом иждивенца, которому уже исполнилось 18 лет, необходимо кроме справки об учебе представить документы, подтверждающие нахождение ребенка на иждивении умершего лица или пенсионера. Такими документами могут служить справка о совместном проживании, в случае раздельного проживания – документы о понесенных расходах в пользу иждивенца.

Обращаем внимание, что в случае досрочного прекращения ребенка учебы по очной форме необходимо в течение 5 дней сообщить об этом в территориальный орган ПФР по месту жительства пенсионера для прекращения выплаты пенсии по случаю потери кормильца или перерасчета размера пенсии без учета иждивенца. При несообщении о наступлении данных обстоятельств, повлекших переплату пенсии, виновные лица возмещают Пенсионному фонду Российской Федерации причиненный ущерб в порядке, установленном законодательством Российской Федерации, путем удержания из пенсии или в судебном порядке.

УПФР в Намском улусе

Спорт – добордохуу түһүлгэтэ

Атырдык ыйын 1 күнүгэр Данилов В.Т. Саха республикатын остуол тенниин федерациятын дир. эбээһинэһин толороччу кыттыылаах сүбэ мунһах буолан ааста. Мунһаахха барыта 13 остуол тенниигэр интэриэстээх дьон мустан, кэлэр өтүгэр теннис спордун хайдах өрө көтөҕөбүт диэн боппурус тула кэпсэтилэр.

Араас интэриэһинэй этиилэр киридилэр. Ол этиилэр сүннүлэринэн 7 киһиттэн саһаптаах теннис остуолун федерацията тэрилиннэ. Федерация председателинэн Кокарев С.Г. талылына, дир. Николаев И.И. чилиэннэринэн киридилэр Замятин А.Т., Матвеева Е.С., Староватова Е.В., Тюнжурядов В.В., Иванов. В.Н. Ким туох эбээһинэстээгин барытын быһаарыстылар. Маны таһынан кыахтаах тэрилтэлэртэн спонсорскай көмөҕө диэн попечител-

ФЕДЕРАЦИЯ ТЭРИЛИННЭ

лэр ананнылар. Холбурдаан эттэххэ, „Адезия“, „Намком-мунтепелознерго“, „Туймаада-Нефть“, „Энергосбыт“.

Бу сүбэ мунһах түмүгүнэн, остуол тенниин сайдытыгар үчүгэй кэскиллээх кэпсэтии та-

һыста диэн сабаҕалыбыт. Уонна кэлэр өтүгүр саҕа талылыбыт федерация үлэтигэр үрдүк ситиһиилэри баһарабыт.

И.А. УВАРОВСКОЙ – КҮРҮЛГЭН, Нам

Үчүгэйи үтүктүүххэ, үксэтиэххэ, үөдүтүүххэ

Быйыл бэс ыйыгар НВК «Саха» «Үчүгэйиэн бу сиргэ!» диэн биэриигэ биһиги биир дойдулаахпытын туһунан интэриэһинэй сюжеты көрөммүн сүрдээгин диэн астыммытым, үөрбүтүм, киэн туттубутум. Бүтүн республика сибэккиннэ үүннэрэр бай опыттарын үлэстибиттэрэ. Быйыл сайын хайаан да көрүөм диэн санааммытым. Көрөммүн дуоһуйдум, сөҕө махтайдым уонна олохтоох хаһыакка бу кэрэни көрдөрөөрүбүн хаартыскаҕа түһэрдим.

Ол геройдарбыт Нам сэлиэннэтин олохтоохторо – Овчинниковтар дьиз кэргэн. Лидия Афанасьевна 37 сыл үлэлэбит эмчит, улуустаагы бальнаһа лабораторана. Кэргэнэ Дмитрий Дмитриевич сибээс үлэһитэ, билгин

ҮЧҮГЭЙИЭН, КЭРЭТИЭН!

пенсияҕа олохтор. Кинилэр икки оҕолоохтор, үс сизээнэхтэр. 2000 сылга саҕа дьиз туттан кириэн баран, тэлгэлэлэрин иһигэр наһаа үчүгэй теплицалары туттубуттар. Уонна ыал аайы баарын курдук оҕуруот астарын: помидор, огурсу, кабачок, хашпыыста, моркуоп, сүбүкүлэ, баклажан, дьэдьээн үүннэрэллэр.

Дьэ, уонна наһаа үчүгэйдик планировкалаан, наһаа элбэх анал тирээбиллэрдээх, клумбалардаах. 100-төн таһа араас көрүг 3000-тан таһа сибэккени үүннэрэллэр, көрөллөр-

харайаллар. Олбуордара оранжерея курдук кэрэ, кыраһыабай, араас сибэкки арамааттаах үчүгэй сыта киһи санаатын өрө көтөҕөр.

Хаарыан кылгас сайыммыт бүтэн эрэ. Онон бу кэрэни хаартыскаҕа көрөн дуоһуйун, астынын!

Альбина КУЛИЧКИНА, хаһыат общественной корреспонденна, Хатырык

Хаартыскаларга: Л. Овчинникова – дьиз хаһаайката, тэлгэһин сибэккилэрэ

Сахабыт сирин салайааччытыгар кандидат Эрнст Березкин быыбар сокуона ирдиир муниципальной ситэттин бастакынан эрэллэхтик ааһан, билигин нэһилиэнньэни кытта тиһигин быспакка көрсүһөн бэйэтин көрүүлэрин, былааннарын кэспии, дьон санаатын истэ сылдьар.

- Эрнст Борисович, эн Ил Дархан быыбарыгар кыттарга туох санааттан быһаарыныны?

- Ил Түмэн депутатынан үлэли сылдьан республика бырабытыталыстыбата ыттар үлэтин, ордук государство байын-дуолун ыскайдырын, көдүүһэ суох бюджетты ылынарын аһаҕастык сэмэлиир ээтим. Ол түмүгэр миигин тэлэбисэргэ көстүбэт, араадыа сагарбат оҕорбуттара. Билигин миигиттэн ыйыталлар – бүтэһик уон сыл устата ханна сырыттын? Мин үлэлээбитим, бэйэм этиилэрбин киллэрэ сатаабытым. Промышленнай тэрлэлэри приватизациялааһыны угарамын, буруйдаахтары холубунай эппиэтинэскэ тардарга модьуйбутум эрээри, онтум Ил Түмэн иһиттэн тахсыбата. Ол иһин мин систиэмэни кыайбат буоллахпына, ол систиэмэни салайааччы уонна үчүгү өттүгэр хайыһыннарыахпын наада диэн санааҕа кэлбитим.

Манна эбии миигин каадыр политикага долгутар. Салайар үлэҕэ дьон билсинэн-көрсүүнэн, уллуһунаан-аймарынан кэлэрэ кистэл буолбата. Бу, биллэн турар, государственнай салайыы таһыммын намтатар. Бырабытыталыстыба да, депутаттар да бюджетты уларыттар, үбү-харчыны ороскуоттааһынна дьайар кыахтара суох.

Биһиги 12 сыл устата республика баһылыгын талар бырааппыт суоҕа. Ол иһин оннук түгэн көстүбүтүн мин мүччү

туспаппын.

- Эн дьону-сэргэни кытта көрсүһүүлэргэр ордук тугу бэлэтигиний?

- Дьон дойдубут дьингээх балаһыанньатын билбэтэ сөхтөрөр уонна долгутар. Республика государственнай иһэ 26 млрд солкуобай буолбутун, быйылгы сыллаах бюджет 14 млрд дефициттээх ылыллыбытын истэн соһуйаллар. Өскөтүн үөскээбит кыһалжаны быһаарыны күн бүгүн саҕалаабахха, аны икки сылынан Россия Саха си-

Оттон дьингэ тыаҕа балаһыанньа хайдаһын миигинээһэр ордук билэбит. Ыччаппыт куотан эрэр, сүөһү ахсаана энчирээтэ. Баары аһаҕастык билинэр кэм кэллэ.

- Тастан туора тэрилтэ бөҕө Сахабыт сирин баайын-дуолун баһылы кэллэ...

- Сиртэн хостонор баайы туһанааччылар, чуолаан улустарга, социальной-экономическай сайдыы олуҕа буолуох тустаахтар. XVII үйэ саҕаттан Саха сиригэр баайыт иһин кэллэлэр. Промышленность

ЭРНСТ БЕРЕЗКИН: «НОРУОТ ӨЙӨБҮЛЭ БААРЫН БИЛЭБИН»

рин банкротунан биллэрэн, тастан салайыыны киллэриэн сөп. Оччобуна билигин баар социальнай быраабыттарбытын, чэпчэтиилэрбитин көрдөрбүтүнэн сарбытарарбыт.

Сүрүн промышленнай хампааньаларбыт барыта атылланан бүппүттэрин, нолуоктан дохуот суоҕун, республикабыт кур иэскэ олоорун дьон билбэт. Холубура, ааспыт сылга «Якутцемент» хампаанья 400 млн солкуобайга атылламмыта. Манна даҕатан эттэххэ, биер хотону тутууга 170-200 млн солкуобай ороскуоттанар. Ол аата, тэҥнээн көрдөххө, сылай цемент собуоттун тутан хаалбыһыт 2 хотон эрэ. Наар үлэ үрдүк үүнүүтүн эрэ туһунан истэ-билэ олоор дьон итинник сыһпаралартан сонньуйаллар. Биһиги кэлэр көлүөнэҕэ анаан баайы-дуолу элбэтэн биэриэхпитинээһэр, үтүмөннээх иһи хаалларан эрэрбитин аһаҕастык билинэр кэм кэллэ.

Сыллата республика салалтата маассабай информация сирэстибэлэригэр (дьон хараһын баайыга) анаан 1 млрд солкуобайы кутар. Хаһыаты арыт, тэлэбиэсэри холбоо – барыта кэрэ.

Дьингэ, тыа хаһаайыстыбата атын ханнык да салааҕаар өр сыллаах, биер сүрүннээх өйөбүлү эрэйэр. «Бүгүн манньк, сарсын итинник» диэн сатаммат. Үбүлээһин улахан анара дьонго уу харчынан тийиэхтээх. Өгөнү эбэтэр тутууну сакаастааччыларынан минсельхозка бас бэринэр тэрлэлэр чунуобуньуктара буолбакка, фермердэр, крестьянскэй, коллективнай хаһаайыстыбалар буолуохтаахтар. Уонна үгүс бопцуруоһу бэйэни салайыны таһымыгар быһаа-

га бэйэлэрин холубурдарынан үөрэппиттэригэр. Аҕам наар «саха сатаабаҕа суох» диэччи. Сарсыардаттан үүммүт күммүт туох ситиһиллээх буолуохтааһын билэр этибит.

- Үрдүк солоҕо сылдыбытын эрээри, үп министрирттэн ураты, наар солбуйааччы эбикин. «Якутгазпром», «АЛРОСА», «Бүлүү суола» дириэктэрдэрин, бырабыталыстыба бэрэссэдэтэлин солбуйааччы. Тус эппиэтинэс, быһаарыныны ылыны өттүттэн көрдөххө, республика бастакы сирэйэ буоларга ити сөп дуо?

- «Бастакы сирэйинэн» төрөөбөтөр. Уһун суолу бараллар. Солбуйааччы бэйэтэ бас билэр эйгэлээх, онно эппиэттиир. Ону таһынан, «мин» да «мин» диэбэккэ, хамаандаҕа үлэли үөрүйэх. Уопут, билии, сатабыл өттүнэн мин араас салааҕа үлэлэн кэллим: тыа хаһаайыстыбата, гаас, үп-харчы тыһырыта, суол, нуруот талбыт депутата – ити элбэх. Оттон мындыр, муударас өттүттэн ыллахха, сорохтор кырдыаһы эрэ муударай курдук көрөллөр. Дьингэ, кырдыаһын «мин кэмим ааста» диэн билинэрэ – эмиэ муударайын бэлэтир.

Мин билигин санаам бөҕө – нуруот өйөбүлэ баарын билэбин. Тапталлаах Сахабыт сирэ чэчири сайдан кэлэр көлүөнэбит сарсынныта саргылаах, кэлэрэ кэскиллээх буоларын туһугар бары күүспүн ууруом диэн эрэнэрэбин!

Светлана АЛЕКСЕЕВА
Кандидат Эрнст Березкин саайтыгар киир: Za-berezkina.ru

Саха Республикатын Баһылыгын дуоһунаһыгар кандидат Э.Б. Березкин төлөбүрү суох таһаарыта

ПЕБЕДЬ, РАК ДА ШУКА РАЗРЫВАЮТ НА ЧАСТИ ШТАБ БЕРЕЗКИНА

ИА Sakhalife
Настроения в штабе кандидата, считающего себя основным соперником врио главы республики, близки к панике. Об этом сообщает один из его руководителей, по понятным причинам пожелавший остаться неизвестным.

Серьезные поводы «опустить руки» у штабистов кандидата от ГП, действительно есть. Или, наоборот, поднять их, сдаваясь на милость победителя. «У нас серьезные проблемы, практически по всем направлениям», – сообщил источник, близкий к руководству штаба «Гражданской платформы». – «Отдельная тема – работа штаба. Это основа избирательной кампании, которой сегодня у нас фактически нет. Нет согласованности в действиях. Вокруг нашего кандидата собрались три группировки, каждая из которых тянет одеяло на себя».

Василий Васильевич ФИЛИППОВ – человек, конечно, уважаемый, свое видение кампании у него есть. Но оно не совпадает с тем, что делает, к примеру, Айтилина НИКИФОРОВА. Она человек талантливый, творческий, но у нее многое не получается.

С доступом к СМИ у нас полный провал. Нельзя же все время рассчитывать только на один едва живой интернет-сайт и социальные сети.

Илья Михайлович ФОМИН и вовсе видит и делает все по своему. Отсюда срывы встреч с избирателями, которые вызывают раздражение людей, которые, как мы думали, будут голосовать за нашего кандидата. Те, кого он позвал на разговор, а сам не пришел, уже точно его не поддержат. А у этих людей есть семьи, друзья, которые прислушиваются к их мнению. Все

это будет расти, как снежный ком и к 14 сентября от нашего электората останутся слезы.

Наглядный пример внутренней несогласованности – ситуация с погорельцами Борисовки-3. Многие штабисты были против того, чтобы кандидат ввязывался в эту историю, потому что реально помочь он им не сможет. Говорили, что «пир на костях» люди не поймут и не оценят. Но кандидат все таки прислушался к мнению Айтилины НИКИФОРОВОЙ и своих доверенных лиц типа «Саша ЯКНН». И теперь мы на этом не набираем, а теряем очки.

Штабную ситуацию усугубляют финансовые проблемы. Денег у нас нет. Ресурсы Афанасия Николаевича МАКСИМОВА, которые он выделил на избирательную кампанию, уже исчерпаны. Попытки получить дополнительные финансы по линии «Гражданской платформы» окончились неудачей. В партии тоже денег нет. Как вы знаете, Михаил Дмитриевич ПРОХОРОВ отшел от руководства партией, и прекратил ее финансирование.

Поэтому в штабе с ужасом ждут, когда нанятые нами агитаторы придут за расчетом. Ведь им обещали хорошие деньги – до 50 тысяч в месяц. А их нет, и не предвидится. Недовольство обманутых людей похоронит все, что нам удалось сделать. Вместе с надеждами нашего кандидата добьются победы, если не на этих, то на следующих выборах Ил Дархана. Нас ждет оглушительный провал.

Его первые признаки уже появились. Наши социологи отмечают повсеместное падение рейтинга Эрнста Борисовича. И в городах, и в улусах, даже в его родном Намском улусе. Причем оно ускоряется. Если до его регистрации в качестве кандидата он стабильно

рос, то сегодня ситуация изменилась – рейтинг падает. И это объективные сведения.

Самая большая беда, что мы не можем понять, в чем дело. По одной версии, это то, что кампания построена исключительно на критике действующей власти и не несет никакого конструктива, который можно предложить избирателям. Люди и без нас знают о существующих проблемах. Поначалу они надеялись, что наш кандидат сможет предложить что-то дельное, чтобы их решить. Но таких предложений нет. Наш «мозговой центр» не в состоянии их придумать. Все идеи в итоге сводятся к тому, что «надо мочить Борисова».

Поменять что-то мы уже не в состоянии: на это нет ни времени, ни финансов, ни мозгов. Очевидно, что наш расчет на собственные силы не оправдался. Принципиальная позиция, что нанять политтехнологов со стороны мы не будем, оказалась ошибочной. Нас элементарно переигрывают профессионалы, которые работают на действующего главу республики. Если мы поначалу набрали неплохие темпы, и успехи были заметны, то сегодня работа идет уже по инерции. Без изменений в работе штаба и финансовых вливаний она остановится через неделю, максимум – через две. Но мы еще надеемся, что положение изменится. Про победу речи уже нет, но нам тогда хотя бы удастся сохранить лицо, как реальной политической силе, чтобы строить перспективы на будущее. Посмотрим, как будет. Надежда умирает последней».

Что на это сказать? Мы наблюдаем за развитием ситуации. Тем более что до развязки предвыборной интриги осталось совсем немного времени.
Сергей ПИМЕНОВ
<http://sakhallife.ru>

НЕ ТРОЖЬ ЗЕМЛЯКА МОЕГО!

Жителям Верхневиллоиского улуса не понравились «наезды» кандидата на пост Ил Дархана Якутии Эрнста БЕРЕЗКИНА на их именитых земляков. Опозиция обычно строит свою кампанию на оголтелой критике, однако в Якутии необходимо учитывать такой реальный фактор, как аласный патриотизм, гордость за своих успешных земляков. Не учтя этого, вышеназванный кандидат попал в критическую ситуацию.

Вчера, 14 августа состоялась встреча кандидата с представителями общественности села Верхневиллоиск. Выслушав предвыборные выступления кандидата, жители улуса задали ему ряд вопросов, спектр которых варьировался от положения России на фоне украинского кризиса до качества строительства автодороги «Виллой».

К удивлению присутствующих, кандидат Березкин высказался об их земляках крайне негативно. И ладно бы, задел только Айсена НИКОЛАЕВА, главу Якутска, что для оппозиционера было бы объяснимо. Однако в пылу полемики Березкин заявил о закате политической карьеры действующего депутата Государственной Думы, лидера якутских эсеров Федота ТУМУСОВА. И это о человеке, который последовательно является в республике чуть ли не единственной системной оппозицией. Федот Семенович бросил вызов власти еще в те годы, когда сам Березкин носил сразу два портфеля – министра финансов и зампреда правительства, щеголяя лестным статусом самого молодого в кабмине министров. Может, где в другом месте и стерпели бы наезды на земляков. Но только не в

Верхневиллоиске.

С ответным словом выступил Почетный гражданин Верхневиллоиского улуса и п. Айхал Мирнинского района, Почетный старейшина Республики Саха (Якутия) М.П. ВАСИЛЬЕВ. Он поблагодарил кандидата за уделенное внимание, и предложил Березкину снять свою кандидатуру с предвыборной дистанции и поддержать на предстоящих выборах врио главы РС(Я) Егора БОРИСОВА.

Свое предложение старейшина обосновал целями поддержать стабильность в республике и обеспечить ее дальнейшее поступательное развитие. Ответственность Верхневиллоиского улуса встретила предложение уважаемого земляка аплодисментами, сообщает издание.

Аласный патриотизм присутств не только верхневиллояцам, но и землякам Березкина, и многим другим славным улусам обширной Земли Олонхо.

Так, в прошлом году выборщики Намского улуса на праймериз убедительно поддержали своего земляка Алексея ЕРЕМЕЕВА, экс-министра по делам молодежи. А попадание на верхние позиции партийного списка «Единой России» – практически гарантия победы. Витое опальная ВИП-персона чуть ли не мгновенно пересел из скамьи подсудимых в комфортное кресло народного депутата. И все – благодаря землякам.

Так что, не критикуйте якутских политиков на их исторической родине. «Кто с критикой к ним придет, от нее и погибнет», в политическом смысле, естественно.

По материалам ИГ «В Якутии.ру»

Бесплатная печатная площадь кандидата на должность Главы Республики Саха (Якутия) Е.А. Борисова

Кэпсиэхпин баҕарабын

Биһиги оскуоланы бүтэрбиттэ быйыл номнуо биэс уон биэс сылын туолла. Оскуолатааҕы кэмнэрбит сэрэи кэннинээҕи сыллары хаппыта, оччотооҕуа биһиги дойдубут сэрээтээн эмсэҕэлээбит бааһын-үүтүн оһоруна сатыыр бириэмэтэ этэ. Норуот дьадаҕытык оһороро, таҕас-сап, ас-үөл мөлтөбө. Ол эрээри 60-с сылларга олох тупсан барбыта. Ити кэрчик кэм биһиги дойдубут бары өттүнүн бөдөн ситиһиилэри ситиспит бириэмэтин курдук мин өйбөр хаалбыт. Ол кэм норуот айартутар күүрээнинэн химиэллээхтик ньиригирээрэ. Хайатын да иһин, оннук үтүө өйдөбүл мин дууһабар ингэн хаалбыт. Норуот бүтүтүүнэ инники сырдык олоҕу тутар баҕалааҕа. Араадыһа чугастааҕы сылларга: «Биһиги дойдубут АХШ-рын ситиһэ уонна аһары түһүөҕү, итиэннэ дойдуну коммунизм сардангалаах аартыгар үктэниһэ», - диэн күннэтэ айдаарара. Биччат иннигэр биэр сорок турара: бары өттүнэн сайдыылаах буоларга, моральнай өттүнэн ыраас, чагын-чэбдик уонна үлэни таптыыр буоларга. Биэр тылынан эттэххэ, мин көлүөнөн сырдык коммунизм дьһуннаах гражданныра буоларга бэлэмнээрэ. Биһиги ити сыалы-соруугу барытын дьһуннээхтик итэҕэйэрбит уонна төһө кыалларынан ити соруугу олоххо киллэрсээҕи кыһанарбыт.

Оскуола миэхэ саамай итэриһинэй, саамай ахтылданнаах миестэбинэн буолара, киһиэхэ мин өрүү гартыстарым. Дьһиэрбит биһиги кэргэнгэ оонньуурга-көрүлүүргэ да, атах тэпсэн оһорон сэнһэргэһэргэ да миестэ суоҕа, атыннык эттэххэ, дьһиэрэҕи үгүс түбүккэ хам ылларарым: ынахтарын ыахпын, мас хайтыахпын, муус уулуохпун, кыра бырааттарбын көрүөхпүн-истиэхпин, таҕас сууйуохпун, сүһүлэрибин уулатыахпын наада буолара. Онтон да атын дьһиэр бытархай түбүгэ элбэҕэ. Хас баскыһыаннааһа аайы тыаттан уокка оттор мас эбэтэр сайын оттообут сирбититтэн, арыттан от тийиэххэ наада буолара. Сайынын сүһүлэрибэр бэйэм от охсон бэлэмнириим, кэлин балтым уонна бырааттарым улаатан көмөлөһөр буолбуттара. Мин эһэм, миһигин көбүлүүр сизиринэн, Бушков хотуурун бэлэхтэбитэ, ол хотуурун мин хас да сайын от охсубутум.

Биһиги дьһиэр кэргэнгэ киһини киһи быһыытынан сыаналааһынга олоһуор төрүөтүнэн «его величество Труд» этэ. Дьһиэр кэргэнгэ өрүү үлэ өрө тутуллара, тылынан кыыраҕа бириэмэ тийибэт буолара. Адам кураанах дойдубу сөбүлээбэтэ. Уопсайынан, оччотооҕуа хас биридди дьһиэр кэргэн итинник

ОЛ ААСПЫТ 50-60-С СЫЛЛАРЫ АНААРДАХХА

принцибинэн оһорбута диэтэхпинэ соччо сыһыспаттын буолуо.

Биһиги кылааспыт оһолоро олус эйэлээхтэрэ уонна түмсүүлээхтэрэ. Мин олус диэн үтүө оһолору кытта үөрэммитим.

Кеша Авксентьев – айылҕатан бэриллбит сайаҕас өйдөөх этэ, сытыгы юмордаах буолара, ол көргө-күлүүгэ табаарыстарын түбэһиннэртирэр. Кини ыраас, үрдүк куолаһынан «Я помню чудное мгновение...» диэн ыллаан киирэн бардаһына, биһиги барыны умнан кинини истэрбит, ол ырыа абылангаах долгуна биһигини ырыых-ыраах хонуулар, тайҕа тыалар үрдүлэринэн илдэ барара. Кини СГУ техническэй факультетын бүтэрэн баран, хайа промышленноһун үөрэтэр лабораторияҕа сэбиэдиссэйинэн үлэлээбитэ (Саха сириинээҕи ССРС Наукаларын академиятыгар). Мин кини биһиги үлэлиир коллегаларыттан кини үлэтин туһунан үрдүк сыанабылы истэрим. Хомойуох иһин, уһулччу талааннаах биһиги Кешабыт олохтон олус эрдэ барбыта.

Вася Терентьев – талааннаах баянист, үрдүк романтиккай натуралаах, дохсон уолчаан этэ. Оскуолатааҕы биһиэрдэр кини «Школьной вальса» суох ытыгылыбат буолаллар. Оо, хайдахтаах барыны бары умнан туран, өрө көтөҕүллэн Хачатурян «Танец с саблями» оонньуурай?! Кини Новосибирскай баянистар кункуустарыгар ситиһиилээхтик кыттан турар.

Игнат Павлов – нуучча уусуран литературатын кылааска эрэ буолбакка, бүтүн оскуола да үрдүнэн бастыҕ билээччинэн ааһыллара. Кини нуучча тылын уонна литературатын учууталын С.Ф. Рязков таптааллаах үөрэнээччитэ этэ. Игнат ыллырын сөбүлүүр уонна оскуола уусуран самодеятельноһун биэр актыбынай кыттылааҕа этэ. Кини дьүрүлгэннээх куолаһа Нам оройуонун үгүс сэлииннэлэрин олохтоохторун үөрдэрэ. Кэлин кини суруналыыс, оройуоннааҕы хаһыат үлэһитэ буолбута.

Сергей Кривошапкин – элбэх сангата-ингэтэ суох, ол эрээри элэк-хаады өттүгэр тиллэрэ, биэр туспа, ураты майгылааҕа. Киниэхэ туох эрэ оһолору бэйэтигэр тардар кистэһэннээх, дэбигис өйдөнө охсуллубат күүс бара. Кини медицинскэй факультеты бүтэрэн баран, өр кэмгэ хирург бырааһынан үлэлээбитэ. Үрдүк квалификациялаах специалист быһыытынан үгүс дьһон махталын ылын ылбыта.

Коля Осипов – кылаас поэта уонна прозаига. Кинини ама-рах, көнө майгытын иһин уба-

астыырбыт. Коля кэлин комсомол оройуоннааҕы комитетын бастагы секретарынан, колхоз правленийтын председателинэн үлэлээбитэ. 15 сыл кэриҥэ Саха АССР Верховнай Советын Президиумугар инструктордабыта. Кини Нам улууһун бочуоттаах гражданына.

Роберт Христофоров – тэбэнэттээх, дьһиэрээх уолчаан этэ. Кини инники оһоһор бэйэтин миестэтин көрдөөһүн проблематын быһааран, ол миестэни бастаан геология институтугар, кэлин Дьоккуускай куорат Октябрьскай оройуонун ситэриилээх комитетыгар булаттаабыта уонна бу үлэлэргэ бэйэтин сэмэй кылаатын киллэрсэн ситиһиилээхтик үлэлээбитэ.

Гоша Леонтьев – кылаас биэр бастыҕ математига, туйгун саахыматчыт, оройуон саахыматчыттарын кулуубун чилиэнэ, оройуон уонна республика саахымакка күрэхтэһиилэригэр бириистээх миестэлэрдээҕэ. Үгүс сылларга бэйэтин колхоһугар, совхозугар үрдүк үөрэхтээх специалист быһыытынан үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ.

Биһиги спортсменнарбыт: Сенья Полищиков, Ваня Никитин, Дима Ушницкай, «француз» Коля Николаев, көрсүө-сэмэй Афоня Азаров.

Кылаас кыраһаабыссата – Валя Охлопкова. Киниэхэ биһиги эрэ кылааспыттан буолбакка, атын да уолаттар болдомтолорун уураллара. Кинини оонньуу оһостон «Мадонна» диэн ааттыырбыт. Валяны үгүстүк кулууп сыанатыгар уоттаах-төлөннөөх үгүсүлү толоро сылдьарын көрүөххэ сөп этэ.

Мотя Замятина – бэһиэлэй кыысчаан, кини оһоннаах-төлөннөөх энергията таһынан таһымныра. Биһиги кылааспыт бары дьһиэрээх остуоруулар кини аатын кытта быстыспат ситимнээхтэр. Бу кылаас дьһиэрээх кыһа туох эмэ баракаһы оһордоһуна, элбэҕи билбит-көрбүт оһыттаах учууталлар мунур уһукка хаайтараллара. Бүтүн кини РФ культуратын үтүөлээх үлэһитэ. Бэчээт туйгуна.

Сайаҕас, минньигэс мичээр-дээх – Катя Крыжановская. Кини өссө бэһиэр кылааска үөрэнэ сылдьан, бэйэтин бу дьһиэр ара-спааннаһын курдук араспааннаһа дьһон көрдөөһүнүн дьһиэрэктэммэти. Дойду араас мунуктарыгар сурук суруйталыра. Кини ол туһунан миэхэ улуу кистэһэннэн арыларды кэпсээн турардаах.

Көрсүө-сэмэй, намыһа Аня Феоктистовалар. Кинилэр бэйэ-

бэйэлэригэр хайдах курдук истинник санаһан көмөлөһөр этилэрэй? Аня-П биология учуутала буолбута. Кини республика үтүөлээх учууталын аатын сүкпүтэ. Республика, Россия масштабтаах наһарадалардаах.

Октя Овчинникова – биһиги кылааспыт биэр бастыҕ, дьһиэрээх үөрэнээччитэ. Ленинградтаағы государственной университет агрохимик-почвовед факультетын бүтэрэн баран, республика агрохимическэй лабораториятыгар, кэлин тыа хаһаайыстыбатын министерствотын аппаратыгар уһундук үлэлээбитэ.

Биһиги үтүө-мааны, амаһах Люся Дорофеевабыт – кылаас күөрэгэйэ, модница уонна уопсайынан да үтүө киһи. Мин кинини кытта манҕайгы кылаас-стан онус кылааска дьһиэр бииргэ үөрэммиттэ. Бары кини күүстээх, чуор куолаһын сөҕө истэрбит. Кини биһиги кылааска, биэр тылынан эттэххэ, «суперзвезда» этэ. Кини – Саха республикатын доруобуйатын харыстабылын туйгуна.

Луша Лугинова – олус энергиялаах, эмиэ ырыа алыбар ылларбыт кыысчаан. Кини Уус-Алдан Кэптэниитигэр ветбырааһынан үлэлээбитэ. Төрөппүт уола республикаҕа сураһырбыт Манчаары оонньуулары кыайылааһа – Иван Белюбюскай. Аараан биһиги кининэн киэн туттабыт.

Араас сылларга биһигини кытта Аня Бурнашева – «Комсомольскай» совхозка уһун сылларга бухгалтердаабыта, сэмэй, мааны Варя Лукина, номоһон, холку Дима Попов, мэник-тэник Федя Манастырев, поэт – Кеша Куличкин, наһыл, лоп-бааччы Спартак Федоров уонна онтон да атыттар тустарынан бүгүн өрө көтөҕүллэн ахтан ааһыаҕы баһарыллар.

Оччотооҕуа биһиги оскуолабыт былыргы ШКМ-тан (школа крестьянской молодежи) саҕаламмыт мас дьһиэр этэ. Оһонунан оттуллара, кыраһыын лаампатынан, ардыгар чүмэчи уотунан сырдаттынарбыт. Биһиги, кыргыттар, переменаларга борук-сорокка биэр сиргэ мустан туран ырыа ыллырбытын сөбүлүүрбүт. Биһиги кылааспыт уопсайынан ырыаһыт кылаас этэ. Сылын аайы саас, күһүн оскуола наадатыгар уокка оттор мас бэлэммиттэ сылдьарбыт.

Ис сүрэхтөн сылаанньыан туран күндү учууталларытын ахтан-санаан ааһыаҕы баһарыллар.

Н.А. Нифонтов – дьһиэрээх саха интеллигенэ, улахан киэн

билиилээх, үрдүк культуралаах киһи географияны үөрэтэрэ. С.Г. Кириллин – өрүү дьһиэрээх, сып-сап курдук быһыылаах, бэйэтин дьһиэрээхтэргэ уһулччу бэриинилээх киһи физкультуралаах уһуйара. Гимнастикаҕа биһиги В.А. Бесперстова диэн эдэр учуутал кыыска дьһиэрээхтэригэр. Нуучча тылын уонна литературатын учууталынан бэйэтин дьһиэрээхтэргэ таптыыр, нуучча бай-ай литературатын киэнник билэр С.Ф. Рязков үлэлиирэ. Химияны киһини умсугутар кэрэ сэбэрэлээх, үрдүк профессиональнай таһымнаах Н.Н. Софронова уонна сабыс-саһа үрдүк үөрэҕи бүтэрбит эдэркээн Е.Н. Габышева биэрэллэрэ. Алгебра умсулданнаах туонатыгар П.А. Ушницкай задачыны ким түргэнник суоттууругар уроктарга күрэхтэһиилэри тэрийэрэ. Саха литературатын киэнник эңсэн, биһиэхэ төрөөбүт тылбытыгар тапталы интэриһи илдэриртэн К.П. Суздалов үөрэтэрэ-такайара. Оскуолабыт заһуһугар И.Г. Гаврильев, бу дьһиэрээх интеллигент киһиэхэ сөбүлээн туран, кини историйтын уроктарыгар дьһиэрээхтэригэр. Эрчимнээх уонна эмоциональнай П.Н. Габышев физиканы биэрэрэ. Алтыс, сэттис кылааска географияны Е.П. Колесова – директорбыт кэргэнэ биэрэрэ. Кини ыһаҕа дьһиэрээхтэригэр уһун кэрэхсэтэр, тардар буолаллара.

Кылаас салайааччытынан 5-7 кылааска кытаанах ирдэбиллээх В.М. Шапошникова үлэлээбитэ. Кини эр киһилии хорсун-хоодуот, принципиаһынай буолара. Биһигини кытта походтарга сылдьара. Кини биһиги кылааспыт биэр соһоҕо коллектив буоларыгар элбэҕи оһорбута. Оскуола директордарынан араас бириэмэлэргэ А.А. Софронов уонна М.М. Данилов үлэлээбиттэрэ.

Сиргэ дьһиэр бокулун оһуохтун, бары биһиги күндү учууталларытыгар! Баһыба, эйиэхэ, таптааллаах оскуолабыт, биһиэхэ киһи-хара буоларбытыгар куорсун анһан, тирэх буолан олох суолугар көччөх гынан көтүһүтүтүө-мааны далбарын туһугар!

Оскуолабыт билигин коллективтин бары учууталларын итинтик-истинник эбэрделээн туран, Эһиэхэ барыгытыгар үтүө доруобуйаны, үүнэр көлүөнэ ыҕачаты итэр улуу соруудаххытыгар үрдүк ситиһиилэри, олоххутугар-дьһааххытыгар кыһалҕата суох нус-хас олоһу баһарабыт! Ситиһиилээх буолун!

В.И. ШАПОШНИКОВА, СГУ французскай филологиятын доцента, РФ үрдүк уонна профессиональнай үөрэхтэһиинин Бочуоттаах үлэһитэ, Дьоккуускай

(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

Информация для читателей

1. Банк данных исполнительных производств на официальном интернет-сайте ФСПП России

Информацию о наличии исполнительного производства, его предмете и подлежащей к выплате сумме в отношении любого физического или юридического лица можно получить в информационном сервисе «Банк данных исполнительных производств» на официальном интернет-сайте ФСПП России по адресу: <http://fssp.ru/iss/ip/>.

1.1 Выбрать на главной странице «Банк данных исполнительных производств»

1.2 Появится инструкция, ознакомьтесь с ней

Для работы с банком нужно выбрать подраздел – поиск по физическим лицам, либо поиск по юридическим лицам. Выбрать регион, указать фамилию, имя, либо наименование предприятия-должника.

1.3 Выберете раздел, заполните поля

1.4 После выбора введите код

ПАМЯТКА ПО ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ РЕСУРСОВ ДЛЯ МОНИТОРИНГА ЗАДОЛЖЕННОСТИ

1.5 Появится результат поиска (информация о задолженности)

С помощью сервиса можно погасить задолженность в режиме онлайн. В графе «Сервис» представлены 5 вариантов оплаты долга через электронные платежные системы. Промсвязьбанка, КИВИ, Вэбмани, РОБОКАССА, ОПЛАТАГОСУСЛУГ.РУ, а также можно распечатать квитанцию для оплаты через банк. Платежная система ОПЛАТАГОСУСЛУГ.РУ позволяет оплатить задолженность со счета мобильного телефона.

1.6 Также получить информацию о наличии/отсутствии задолженности можно с мобильных устройств использующих следующие портативные операционные системы: Android, iPhone и Windows Phone. Приложение легко найти и установить на соответствующих системах из «ма-

газинов» приложений Windows на Windows Phone, из Google Play на Android, из App Store на iPhone, набрав в поиске: «fssp».

Нажав на кнопку «Подписка» и подписавшись, Вы будете получать уведомления о появлении новой задолженности или об изменениях в уже имеющейся.

1.7 Возможность получить информацию о наличии/отсутствии задолженности есть у пользователей социальных сетей «В контакте» и «Одноклассники» через специальное приложение «Банк данных исполнительных производств», где также есть возможность подписаться на уведомления.

2. Информацию о долгах на Едином портале государственных и муниципальных услуг

Информацию о наличии задолженности по исполнительным производствам в отношении себя можно получить на Еди-

ном портале государственных и муниципальных услуг в разделе Федеральной службы судебных приставов «Получение справки о ходе исполнительного производства или о наличии/отсутствии исполнительного производства» по адресу: <http://epgu.gosuslugi.ru/pgu/stateStructure/1000001012.html>.

Для получения госуслуги необходимо быть зарегистрированным на Едином портале государственных и муниципальных услуг. Выбрав соответствующую опцию, прямо в личном кабинете можно узнать о наличии исполнительного производства в отношении себя, а также оплатить имеющуюся задолженность.

3. Иное

Также информацию об отдельных видах задолженности, до возбуждения исполнительного производства, можно получить онлайн через следующие инфор-

мационные ресурсы.

Получить информацию о наличии задолженности по налогам можно в интернет-сервисах на сайте ФНС России «Личный кабинет налогоплательщика для физических лиц» или «Личный кабинет налогоплательщика юридического лица» по адресу: <http://www.nalog.ru>.

Информации о неуплаченных административных штрафах за правонарушения в области дорожного движения можно получить на сайте Госавтоинспекции МВД России по адресу: <https://www.gibdd.ru/check/fines/>.

На Портале городских услуг города Москвы по адресу: <http://rgu.mos.ru/ru/> можно проверить и оплатить штрафы за нарушение ПДД, проверить задолженность и оплатить ЖКХ, а также в разделе «Налоги, задолженность» получить информацию о должнике (ссылка на сайт ФССП России <http://fssp.ru/iss/ip/>) и информацию об уплате налогов физического лица (ссылка на сайт ФНС России <https://service.nalog.ru/prepay.do>).

Намский районный отдел судебных приставов

МАХТАЛ

Таптыр кысып, икки оҕо амаарах ийэтин Мордосова Сайына Павловнаны бу орто дойдуттан тинэх суолугар атаарар кутурданаах күннэрбитигэр күүс-көмө буолбут: үлэли сылдыр тэрлэтээр Нам ветуправлениегыгар (нач. Эверстов С.Д.), Хамафатта ветлечебницатыгар, «Ары-Тиит» уонна «Сайдам» түөлбө олохтоохторугар, ыраах-чугас аймактарыгыгар, биригэ үөрэммит доводторугар, табаарыстарыгар, билэр дьоммутугар истинг махталбытын тиэрдэбит. Эниги үтүөбүтүн баарбыт тухары умнуохпут суоҕа. Эниэхэ күн сиригэр баар бары үчүгэйи, олох-хутугар дьолу-соргуну, кытаанах доруобуйаны баҕарыбыт.

Ийэтэ уонна дьэ кэргэнэ

БИЛЛЭРИИЛЭР

ВНИМАНИЮ ПЛАТЕЛЬЩИКОВ ВСЕХ ФОРМ СОБСТВЕННОСТИ!

ОАО „Намкоммунтеплоэнерго“ наминает о необходимости погашения задолженности по коммунальным услугам. В связи с приближением начала отопительного сезона просим погасить имеющиеся задолженности. При задолженности более 2-х месяцев, будет подано исковое заявление о принудительном взыскании суммы задолженности.

Оплата принимается в кассе ОАО „Намкоммунтеплоэнерго“ по адресу: с. Намцы, ул. Чернышевского, 14 (гранитный завод) с 09.00 до 17.00, перерыв 13.00-14.00
Тел. для справок 42-195, 41-646

© Учебный центр „Ратник“ (г. Якутск) проводит 26-27 августа 2014 года в с. Намцы в здании ДОСААФ, ул. Винокурова, 15, с 10 да 18 часов обучение с выдачей свидетельства для получения разрешения на приобретение оружия. При себе иметь паспорт и фото 3х4 1 шт. Стоимость обучения 6000 руб.
Тел. 89142701902

© Продается большой частный дом площадью 100 м2 со всеми хоз. постройками: баня, гараж, летний дом – оранжерея, летний водопровод по адресу: с. Намцы, ул. Юбилейная, 20.
Обр. по тел. 8-924-660-54-66

© Учүгэй туруктаах 100 мм диаметраах 4,5 м ууунаах турбалары атылыбын, 6 устуука.

РАСПОРЯЖЕНИЕ от 17 августа 2014 г. №1533-р О введении режима чрезвычайной ситуации муниципального характера в лесах на территории МО „Намский улус“ 2014 году

В соответствии с Федеральным законом от 21.12.1994 г. №68-ФЗ „О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера“, и в связи с высоким классом пожарной опасности,

ОСТОРОЖНО! ЛЕСНОЙ ПОЖАР!

Уважаемые жители Намского улуса!

С 16 августа 2014 года на сезон охоты и на сезон сенокоса в связи с сухой и ветреной погодой в нашем улусе введен особый противопожарный режим. Запрещается разведение костров, проведение сельскохозяйственных палов, других пожароопасных работ.

Уважаемые земляки!

Не поджигайте себя, ваш дом, дома и имущество ваших соседей угрозе пожара. Не поджигайте траву, не сжигайте мусор в ветреную погоду. Уважаемые охотники! Находясь в лесу, будьте

УЧУРЭХ ТЫПТАР

Убаастыыр биригэ үөрэммит үлээннээхпитин **ВАСИЛИЙ НИКОЛАЕВИЧ НОВГОРОВОДОВЫ** 60 сааскын туолбут күнүнүн ис сүрэхтэн эбэрдэлибит! Баҕарыбыт дьолун томтойдун, өрөгөйүн үрдээтин. Сааһыраары санаабакка билигин курдук өрүү сайаас, ураанхайды уйаҕас буол! Ылсыбыккын ыспаран, толкуйдаабыккын тобулан ис. Ыарыга ылларыма, дьаһа-дьаһахха хаайтарыма, быстыбат силлеспит курдук сананарбыт туһугар харыстан. Дьэ кэргэниг тулахдыбат тутуаҕа, суон дурдата, халыг хаххата, бигэ акылаата, эрэллээх эркинэ – Эн буолабын. Ус үйэ тухары үлэ туар үптээх, аҕыс үйэ тухары алла туар баайдаах буол. Дьэ кэргэниг сылааһыгар угуттанан, үөрүүлэрэ-ситиһилэрэ эйигин үрдэ турдуннар. Доруобай буол! Дом! Дом!

Биригэ үөрэммит үлээннээхтириг, 1971 с., 10 “а” кылаас

Намнааҕы педуцилицеҕа биригэ үөрэммит күндү дьүөгэбитин, Хамафатта саха-французскай лицей социальнай педагогун, СР үөрэ-бириитин туйгунун **УШНИЦКАЯ ЛЮЦИЯ ДМИТРИЕВНА** 50 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ үбүлүөйгүнүн истинник эбэрдэлибит! Училициеҕа үөрэммит кэрэ кэмнэрбитин истинник саныбыт. Баччаанна диэри довордоһо сылдьарбытыттан үөрэбит, астынабыт. Баҕарыбыт үлэҕэр өссө үрдүк ситиһилэрэ, дьолу-соргуну, дьэ кэргэнгэр туруктаах буолууну!

Вера Рыкунова, Валентина Яковлева, Лариса Солдатова, Лена Черноградская

Тел. 89247618358, 89248619967

© Продаю частный дом в с. Намцы по ул. Ст. Платонова, 64. Земельный участок 18 соток. Баня, огород, водопровод, 2 гаража (можно под бизнес).
Конт. тел.: 89143058313

© Продается земельный участок 29 соток с. Никольский, ровный, сухой, свет и газ рядом. Собственность, под ИЖС. 350 т.р. с хорошим торгом.
Тел.: 89644221102, 89244606669

© Продаю земельный участок 15 соток, ровный, сухой, рядом дорога, остановка, квартал Север, собственность, под ИЖС. 300 тыс. руб.
Тел. 89644178877, 89142301800

© Икки этээстээх, 4-5 массына туар гаражтардаах (барыта гааһынан ититиллэр) улахан дьэ атылыанар. Чааһынай дьон эбэтэр тэрлэтэлэр наадыр буоллаххытына, маннык телефоннартан ыйытын:
89248604967, 89142977395

© Продается котел „Жарок“ 3-х секционный с газовой горелкой на 25 кг. мяса КРС.
Тел. 89841060759, 89142306933

© Продается 3-х комнатная по ул. Ленина, за 800 т.р.
Тел. 89142941494

© Продаю здания под магазин 6х4 кв.м. со всеми оборудованием.
Тел. 89681569552

© Продаю а/м Камаз 1995 г.в.
Тел. 89142874753

© Продаю: песок речной, горный, кильдямский. Услуги а/м „Камаз“.
Тел. 89142874753

© Грузовые перевозки.
Тел. 89243661967, 89841160270

Считать недействительным утерянный паспорт 9810 279426, выданный на имя **Ивановой Ивановны Павловны**

Считать недействительными утерянные документы: паспорт, водительское удостоверение, военный билет на имя **Матвеева Евгения Ивановича**

Считать недействительным утерянное водительское удостоверение на право управления маломерным судом АВ №433478 выданный 03.06.09 ГИМС МЧС России по РС(Я) на имя **Колпашикова Николая Васильевича**

сложной оперативной пожарной обстановкой на территории МО „Намский улус“, распоряжаюсь:

1. Объявить режим чрезвычайной ситуации муниципального характера в лесах на территории МО „Намский улус“ с 17 августа 2014 года.
2. Руководителю штаба по ликвидации лесных пожаров МО „Намский улус“ (Степанов Н.Н.), начальнику ГКУ РС(Я) „Якутское лесничество“ Намский филиал (Мордосов М.В.),

особенно внимательны при разведении костров. Берегите природу. Спокойных вам праздничных дней, охотникам – удачной охоты. Отряд противопожарной службы Намского улуса.

ОГПС РС(Я) №23 по МО „Намский улус“ наминает: в пожароопасный период в лесу запрещается:

- бросать в лесу горящие спички, тлеющие окурки;
- оставлять в лесу самовозгораемый материал: тряпки и ветошь, пропитанные маслом или бензином, стеклянную тару и посуду, которая в солнечную погоду может сфокусировать солнечный луч и воспламенить сухую растительность;

Уважаемые жители и гости Намского улуса, при обнаружении очагов пожаров незамедлительно просим сообщить по телефону: 010 – Пожарная охрана 010 – с сотового телефона 42-5-08 – Единая дежурная диспетчерская служба Инструктор ПП – Дьяконов Э.Г.

ОГПС РС(Я) №23 по МО „Намский улус“

руководителю „Якутлесресурс“ (Сыроматников И.Е.), принять меры по тушению лесных пожаров и недопущению угрозы населенным пунктам в условиях режима чрезвычайной ситуации муниципального характера в лесах, возникшей вследствие лесных пожаров.

3. Контроль исполнения данного распоряжения оставляю за собой.

И.о. главы улуса А.Я. Яковлев

пользоваться костры и пользоваться мангалами;

- использовать пиротехнические изделия.

Уважаемые жители и гости Намского улуса, при обнаружении очагов пожаров незамедлительно просим сообщить по телефону: 010 – Пожарная охрана 010 – с сотового телефона 42-5-08 – Единая дежурная диспетчерская служба Инструктор ПП – Дьяконов Э.Г.

ОГПС РС(Я) №23 по МО „Намский улус“

ИДЬУО ИИТИННЭРЭР

СУОЛ БЫҢЫЛААНА АҒЫААБАТ

Ааспыт нэдиэлэҕэ 11 киһи кырбаммыт, эчэйи ылбыт, 4 оруу тахсыбыт. Атырдык ыйын 17 к. ЕДДС диспетчерэ биллэрбитинэн Көбөкөнтөн 3 км ыраах сиргэ 5 га иннээх ойуур баһаара бэлиэтэммит. Атырдык ыйын 14 к. Партизан олохтооҕо гр. К. биллэрбитинэн киһи ийэтэ гр. К. нэдиэлэ анараа өттүгэр дьэиэттэн тахсан барбыт уонна төннө илик. Атырдык ыйын 17 к. Нам с. гр. В. 300 гр. кэрингэ көлөппүнэни переработкалыы сылдьан тутуллубут, дьэ таһынааҕы тутуулары бэрэбиэркэлээһин түмүгэр курятниктан 3 кг кэрингэ көлөппүнэ булуллубут. Нэдиэлэ устата 4 суол быһылаана тахсыбыт. Атырдык ыйын 16 к. Дьокуускай – Нам суолун 62 км ойуурга түһнэстибит массына булуллубут, иһигэр суоптара өлбүт. Бэрэбиэркэ түмүгэр бу массына атырдык ыйын 14 к. түһнэстибит биллибит.

ХАРАТААЛА КИИНЭТЭ УОННА КИИНИГЭТЭ ИНТЕРНЕККЭ ТАҒЫСТА

Интернетинэн ЮТУБ-ка кириэн (поиск) „харатаала“ диэн суруйан баран (найди) диэни баттаан, саха омук санатын сааһылааччы, аатын ааттааччы, сахалыы итэҕэлгэ иилээччи, Саха санатын эмчитэ, өйү-санааны сааһылааччы (ИЭЧЧЭХ ОЙУУН) Харыс Хаана Харатаала Харыстас ВИДЕОКИИНЭТИН холкутук олонор дьэиэттигэр көрөр КЭМНИТ КЭЛЛЭ! Сахалар, табахтан-арыгыттан арахсын, оҕолонун-урууланын, кыабырын, кэргэн-ууһаан-тэнийин, кэниинэн кэтимэҥ, уруйданын-айхалланын, астаныг-таҕастаныг, дьэиэлэниг-уоттанын, алгыстаныг-арчыланыг, ыраастаныг, ыһы-ыарыһыны ылдагыг, ырайы ыгырыг! САРГЫЛААХ САХАЛАР – сахалыы ааттаныг, сахалыы санарыг, „САХА БУОЛУҢ!“ – саха омука саа итэҕэлиг сирэигэр-туомугар Харатаала 9-ус киингэтин ааҕыг.

Харатаала ойоҕо КҮНДАЙААНА ЭРИЛИК

<p>Тапталлаах кэргэниг, аҕабыт, эһэбит, Хамафатта олохтооҕо от ыйын 1 күнүн 1957 с.т., “Сыркы” инбалииттар кулутууларын чилиэнэ СЕМЕНОВ Иван Иванович бу сүл атырдык ыйын 13 күнүгэр уһун, ыраахан ыарыттан күн сириттэн барбытын курутууан туран бары билэр дьонугар тириэрдэбит. Кэргэнэ Надежда, кыргытара, күтүөтэ, сиэнэ</p>	<p>Өр кэмгэ ыаллаһан олонор күндү коллегабыгыгар, дьүөгэбитигэр Березкина Лия Николаевна, кыһыгыгар Женечкаба, бираатыгар Юраба, таптыр кэргэнэ, аҕата, убайа, ГУП ТЦТР Намнааҕы филиалын электромеханига БЕРЕЗКИН Станислав Юрьевич соһумардык күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Чугас ыалларыг, табаарыстарыг, Жирковтар, Мухиннар, Таркаевтар, Колесовтар</p>
<p>Күндү бираатыг, убайыг, таабыг СЕМЕНОВ Иван Иванович уһун, ыраахан ыарыттан күн сириттэн туораабытын, диригник курутууан туран кийипитигэр, санаспыгыгар, балтыларыгыгар, күлөппүгүгэр, сиэн балтыларыгыгар аймактар ааттарыттан кутурбаммытын тиэрдэбит. Ыар сүгүккүтүн тэңгэ үлэстэбит. Намтан Никитин В.П., Семеновтар, Паньковтар, куораттан Дорбонооптор, Титовтар, Анабыртан, Кэбээйиттэн, Сахалинтан Ивановтар, Федоровтар, Каратаевтар</p>	<p>Күндүтүк саныр балтыгыгыгар, эдэйи-битигэр Лия Николаевна, кыһыгыгар Женяба, тапталлаах кэргэнэ, аҕата БЕРЕЗКИН Станислав Юрьевич соһуучу олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Андреевтар, Местниковтар дьэиэ кэргэттэрэ</p>
<p>Таптыр күндү кэргэммин, аҕабытын ПЕТРОВ Семен Николаевич уһун, ыраахан ыарыттан күн сириттэн барбытын бары аймактарыгар, үлээннээхтэригэр, билэр дьонугар курутууан туран иһитиннэрэбит. Кэргэнэ, оболоро</p>	<p>Убаастыр күтүөппүт БЕРЕЗКИН Станислав Юрьевич олохтон туораабытынан кэргэнигэр Лияба, кыһыгыгар, ийэтигэр, биригэ төрөөбүтүгүгэр, чугас аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Потаповтар, Колмогоровтар</p>
<p>Күндүтүк саныр убайыг, бираалпыг ПЕТРОВ Семен Николаевич уһун, ыраахан ыарыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр Ульянаба, оҕолоругар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Биригэ төрөөбүттэрэ</p>	<p>Хамафатта нэһилигин олохтооҕо, күндү күтүөппүт БЕРЕЗКИН Станислав Юрьевич олус хомолтолох олохтон туораабытынан убаастыр балтыгыгыгар Лия Николаевна, кыһыгыгар Женяба дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Аһыгытын тэңгэ үлэстэбит. Дьяконовтар, Жирковтар, Герасимовтар, Березневтар, бары оболор, I Хомустаахтан, Хамафаттан, Намтан, Граф Бирэргиттэрэ</p>
<p>Биригэ үөрэммит, дьүөгэбитигэр Ульяна Максимовнаба, киһи оболоругар, чугас дьонугар, тапталлаах кэргэнэ, аҕалара ПЕТРОВ Семен Николаевич бу орто дойдуттан ыраахан ыарыттан соһумардык олохтон туораабытынан дьэиэ кэргэнигэр, оболоругар, чугас дьонноругар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Хомолтобутун тэңгэ үлэстэбит. Нам улуунун II Хомустаахха биригэ үөрэммит доботторо</p>	<p>Күндүтүк саныр биригэ үөрэммит дьүөгэбитигэр, табаарыспыгыгар Хамафатта орто оскулатын үөрэххэ салаатын завулугар Березкина Лия Николаевнаба, тапталлаах баар-суох кыыстарыгар Женечкаба уонна киһилэр аймактарыгар, тапталлаах кэргэнэ, аҕата БЕРЕЗКИН Станислав Юрьевич эдэр сааһыгар соһумардык олохтон суох буолбутунан дириг кутурбаммытын биллэрэбит, хомолтобутун тэңгэ үлэстэбит. Биригэ үөрэммит 1987 с. бүтэриг кылаһын оболоро</p>
<p>Биригэ үлэириг дьоммутугар, ХСФЛ үлэиттэригэр Петрова Ульяна Максимовна тапталлаах кэргэнэ, Жиркова Татьяна Николаевнаба бираата ПЕТРОВ Семен Николаевич ыраахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан чугас дьонугар, оболоругар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. ХСФЛ коллектива, профкома</p>	<p>Биригэ үөрэммит доборбугугар Юраба, саҕаһыгар Лия Николаевнаба, балтыгар Женечкаба БЕРЕЗКИН Станислав Юрьевич күн сириттэн барбытыгар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. ХСФЛ 2011 с. выпуск оболоро, кылаас салааһааччыта</p>
<p>Күндү тапталлаах кэргэниг, аҕабыт БЕРЕЗКИН Станислав Юрьевич соһумардык күн сириттэн барбытынан бары аймактарыгар, билэр дьонугар диригник курутууан туран иһитиннэрэбит. Кэргэнэ, обото</p>	<p>Хамафатта орто оскулатын коллектива, администрацията, профкома биригэ үлэириг коллегабыгыгар, директору үөрэх чааһыгар солбуйааччы Березкина Лилия Николаевнаба, кыһыгыгар Женяба, тапталлаах кэргэнэ, аҕалара БЕРЕЗКИН Станислав Юрьевич эдэр сааһыгар күн сириттэн хомолтолохтук кураммитинэн дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Аһыгытын тэңгэ үлэстэбит.</p>
<p>Таптыр, убаастыр кысыгар, балтыгыгыгар, эдэйи-битигэр Березкина Лилия Николаевнаба уонна сиэмээр, балтыгыгыгар Женяба, таптыр кэргэнэ, аҕата БЕРЕЗКИН Станислав Юрьевич соһумардык күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Аһыгытын тэңгэ үлэстэбит. Ийэг, убайдарыг, санастарыг, племянниктарыг, аймактарыг</p>	<p>Хамафатта олохтооҕо, ГУП ТЦТР Намнааҕы филиалын электромеханига БЕРЕЗКИН Станислав Юрьевич соһумардык күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр Лия Николаевнаба, кыһыгыгар Женяба дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Хамафатта нэһилигин “Сайдам” түөлбө олохтоохторо</p>
<p>Таптыр балтыгыгыгар Лилия Николаевна Березкинаба таптыр кэргэнэ БЕРЕЗКИН Станислав Юрьевич соһумардык күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тириэрдэбит. Дьокуускайтан аймактарыг Саввиннар</p>	<p>Коллектив Намского цеха ТРММ ГУП ТЦТР выражаег глубоке соболезнавание жене Березкиной Лие Николаевне, дочери Жене, брату Юре и всем родным и близким, по поводу скоропостижной кончины работница БЕРЕЗКИНА Станислава Юрьевича.</p>

Редактор э.т. В. Н. РЫКУНОВА
ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбууааччы — 41496, суругу тиһии, хаһыаты тангы — 41332, бухгалтерия — 41141, факс — 41141, 41496.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгалэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПН №ТУ14-0216**.
Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьэиэт аадырыһын чопчу ыйыг. Редакцияҕа кири-бит суруктар төһөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.**
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС талыһына, таһылыһына уонна бэчээттир сыһаар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. Лиһэ **Көңүл сыананан атыһыланар**
Индекс — Р0005. Тираһа — 1578
Бэчээкэ илии баттаньтын графига — 12:00 с. 21.08.2014 с.
Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 с. 21.08.2014 с.